

STADSVANDRING - OM MÄRSTAS HISTORIA

ÅRSKURS 1-9, GYMNASIET SAMT SFI

Under järnåldern låg en stor gård där kommunhuset ligger idag. Den kan ha hetat Sätuna. Den är bortgrävd nu, men den berättar ändå om att Märsta tidigt var en viktig plats. Det finns också ett välbevarat gravfält vid Märsta kyrka. Sedan 1866 har tågtrafiken passerat och stannat vid stationen - men visste ni att Märsta var en knutpunkt för kommunikation långt innan dess?

Det här programmet består dels av en stadsvandring genom Märsta, dels av fortsatt arbete i klassrummet. Vandrigen genomförs tillsammans med en pedagog från Sigtuna Museum & Art och börjar vid Märsta station och avslutas vid gravfältet bakom Märsta kyrka. Den tar ca 60-70 min. I samråd med pedagogen väljer ni innan stadsvandringen vilken eller vilka fördjupningsuppgifter som ni vill arbeta vidare med i klassrummet.

Koppling till LGI II och LGY II

Programmet utgår från läroplanen i historia och samhällskunskap men kan beroende på fördjupningsuppgift även arbetas med i bild och svenska. Beroende på gruppens ålder kan fokus läggas på de delar som knyter an till målen för respektive årskurs i läroplanen. Främst berörs målen kring hemortens historia, hur forntiden kan iakttas i vår tid genom spår i naturen och i språkliga uttryck och vad olika historiska källor kan berätta om människors levnadsvillkor. Genom fördjupningsuppgifterna arbetar eleverna även med metoder för att söka information genom olika källor.

Koppling till läroplanen för SFI

Programmet kopplar till målen att eleven ska ges möjlighet att utveckla sin interkulturella kompetens genom att reflektera över egna kulturella erfarenheter och jämföra dem

med företeelser i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv i Sverige. Genom fördjupningsuppgifter får eleven även möjlighet att utveckla sin kompetens att använda digital teknik, relevanta verktyg och medier för information, kommunikation och lärande.

ARBETA VIDARE I KLASSRUMMET:

Tillsammans med museets pedagog väljer ni en eller flera fördjupningsuppgifter. Pedagogen kan då koppla till denna uppgift redan under vandrigen. De flesta uppgifter kan passa elever i olika åldrar beroende på vilka krav man ställer på genomförande och presentation.

Vem låg begravd här?

Eleverna väljer en av gravarna från gravfältet vid Märsta kyrka som vi hittar på vår promenad.

Låt eleverna skriva, rita eller på annat sätt berätta om vem de tror kan ha blivit begravd här. När i historien levde personen och hur det såg ut i området då? Låt dem beskriva gården och hur och av vad personen levde. Hur såg familjens liv ut och vad dog personen av?

Lika - olika

Visa eleverna bilden på torpet Ängstorp, som tillhörde Steninge slott. Låt dem skriva en faktabaserad text eller som en berättelse.

Tänk dig att du åkt i en tidsmaskin tillbaka till år 1890. Du bor med dina föräldrar och åtta syskon i ett torp i Steninge. Din familj är torpare på Ängstorp, ett av torpen som hörde

Fortsättning på nästa sida.

Fotografi ur Sigtuna kommuns arkiv: Sigtuna kommunhus i Märsta 1984.

till Steninge slott. Visa bild på Ängstorp. Det är ett hundratal torpare som arbetar för Steninge slott. Din pappa Fredrik är 48 år och din mamma Matilda är 46 år. De gifte sig när de var 23 och 25 år gamla och fick sedan dig och dina syskon. Det är bland andra Alma som är 15 år, Johan som är 12 år och Emma som är 10 år. Ni går alla i Husby kyrkskola. Vilket av de tre barnen är du?

Nu vaknar du en morgon samma dag på året som det är just idag. Berätta hur din dag ser ut.

Forska vidare

På Riksantikvarieämbetets hemsida www.raa.se kan man välja Fornsök. Låt eleverna söka på Sigtuna kommun och se var det finns fornminnen i närheten av där de bor, deras skola och skolväg. Vad är det för slags fornminnen? Vad kan de säga om var och vem som kan ha levt där?

Låt eleverna välja ett av de större fornminnena och forska vidare. Exempelvis gravfältet i Valsta eller bronsålderröset i Tingvalla eller någon av de stora gårdarna kring Märsta. Gårdarna har legat där under väldigt lång tid och varit betydelsefulla på flera sätt. Vad vet man om dem? Vilka levde där och hur levde de? Vad finns det på platsen idag? Välj exempelvis Valsta gård, Sätuna gård eller Märsta gård.

Din favoritplats

Ett samhälle växer fram utifrån olika behov och det är vi som bor här som är med och formar det. Prata tillsammans om hur vi varje dag påverkar den plats där vi bor. Om det är något vi vill förändra, hur kan vi göra då?

Låt varje elev fundera över sin favoritplats i kommunen. Eleverna får sedan rita sin plats och skriva varför de tycker

om den; är den vacker, rofylld, trygg, rolig? Väcker den minnen? Hur känns det när man är på platsen? Sätt upp alla elevers teckningar och låt dem gå på vernissage. Ställ olika krav på presentationen beroende av gruppens ålder. För äldre elever kan detta även göras som en hemuppgift där de fotograferar platsen och arbetar med fototeknik, framställning och presentation som en del av en bildlektion.

Guide för en dag

Låt eleverna arbeta enskilt eller i par och berätta om uppgiften nedan.

Det har kommit en internationell delegation till kommunen och ni ska guida dem. De har aldrig varit i Sverige tidigare. Ni hinner med att besöka fem platser i kommunen. Vilka väljer ni? Ta egna foton på platserna, rita eller hitta andra bilder som ni får använda. Ta reda på fakta om varje plats och skriv en kort text till respektive plats om vad ni vill berätta. Beskriv också varför ni valt att visa gruppen just den platsen. ”Guida” varandra genom presentation i klassrummet i mindre grupper.

Alternativt kan ni låta eleverna arbeta i par och ge dem varsin plats i kommunen som de ska lära sig mer om, beskriva och illustrera. Låt eleverna guida varandra i helklass och därmed lära varandra om hela kommunen.